

SOẠN BÀI PHƯƠNG PHÁP THUYẾT MINH

Hướng dẫn soạn văn 8 bài phương pháp thuyết minh ngắn gọn và soạn bài phương pháp thuyết minh phân luyện tập trang 128 và 129 sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 8 tập 1

Tìm hiểu các phương pháp thuyết minh

➔ **Tham khảo:** [Soạn bài tìm hiểu chung về văn bản thuyết minh](#)

1. Quan sát, học tập, tích lũy tri thức để làm bài văn thuyết minh

a, Các văn bản thuyết minh vừa học (Cây dừa Bình Định, Tại sao lá cây có màu xanh lục, Huế, Khởi nghĩa Nông Văn Vân, Con giun đất) sử dụng tri thức về khoa học tự nhiên và khoa học xã hội...

b, Để có được những tri thức đó chúng ta phải quan sát, học tập, tích lũy kiến thức.

+ Quan sát không đơn thuần là nhìn mà chọn những đặc điểm tiêu biểu của sự vật (đặc điểm có tính ý nghĩa về nội dung và hình thức). Biết cách phân tích đặc điểm của sự vật đó.

+ Vai trò của quan sát, học tập, tích lũy là để làm cơ sở, tiền đề cho việc làm bài văn thuyết minh. Có kiến thức thực tế thì bài viết mới trở nên thuyết phục, hấp dẫn.

c, Không thể dùng tưởng tượng, suy luận thuần túy để làm bài văn thuyết minh.

2. Phương pháp thuyết minh

a, Phương pháp nêu định nghĩa, giải thích

+ Trong các câu văn trên người ta thường sử dụng nhiều từ "là". Sau từ đó người ta cung cấp tri thức về bản chất, đặc trưng của đối tượng.

+ Loại câu văn giải thích, định nghĩa trong thuyết minh có đặc điểm thường xuất hiện từ "là", đưa ra bản chất đối tượng.

b, Phương pháp liệt kê

Phương pháp liệt kê có tác dụng đưa ra hàng loạt số liệu, tính chất, đặc điểm của sự vật nào đó nhằm nhấn mạnh, khẳng định đối tượng cần thuyết minh làm rõ.

+ Đoạn Cây dừa Bình Định: liệt kê lợi ích từ tất cả các bộ phận của cây dừa đều hữu dụng.

+ Đoạn trích trong bài "Thông tin về ngày Trái Đất năm 2000 liệt kê hàng loạt tác hại của bao bì ni lông.

c, Phương pháp nêu ra ví dụ

- Nêu ví dụ là phương pháp thuyết minh có tính thuyết phục . Lấy dẫn chứng từ sách báo, đời sống để làm rõ điều mình trình bày.

+ Trong đoạn trích bài Ôn dịch, thuốc lá nêu ví dụ các nước phát triển xử phạt đối với người sử dụng thuốc lá.

d, Phương pháp dùng số liệu

- Phương pháp dùng số liệu là sử dụng những con số có tính định lượng để giải thích, minh họa, chứng minh cho một sự vật, hiện tượng nào đó.

e, Phương pháp so sánh

- Phương pháp so sánh trong văn thuyết minh là so sánh, đối chiếu một sự vật, hiện tượng nào đó trừu tượng, chưa thật gần gũi, còn mới mẻ với mọi người với những sự vật, hiện tượng thông thường, dễ gặp, dễ thấy.

f, Phương pháp phân loại, phân tích

- Áp dụng phương pháp phân loại, phân tích để làm rõ bản chất, đặc điểm của đối tượng, sự vật. Phương pháp này áp dụng với những đối tượng loại sự vật đa dạng, chia ra từng loại để trình bày.

Hướng dẫn soạn bài phương pháp thuyết minh phần luyện tập

Bài 1

Tác giả bài [Ôn dịch, thuốc lá](#) đã nghiên cứu, tìm hiểu rất kỹ để nêu lên yêu cầu chống nạn thuốc lá. Em hãy chỉ ra phạm vi tìm hiểu vấn đề thể hiện trong bài viết.

Trả lời

- Bài viết sự hiểu biết sâu sắc của người viết về vấn đề trình bày

Kiến thức y học:

+ Khói thuốc chứa nhiều chất độc.

+ Vom họng, phế quản, nang phổi bị chất hắc ín trong khói thuốc làm tê liệt.

+ Khói thuốc gây ho hen viêm phế quản.

+ Trong khói thuốc lá có chất đi-o-xin... giảm sút sức khỏe con người.

+ Khói thuốc ung thư vom họng, ung thư phổi.

- + Chất ni-co-tin trong thuốc lá làm huyết áp tăng cao, tắc động mạch, nhồi máu cơ tim.
 - Sự hiểu biết về tâm lí xã hội, sự quan tâm tới vấn đề xã hội
 - + Bệnh viêm phế quản... hại sức khỏe cộng đồng.
 - + Hút thuốc lá nơi công cộng... sinh con suy yếu
 - + Từ điều thuốc sang cốc bia rồi đến ma túy... từ điều thuốc.
- > Những hiểu biết trên được trình bày chứng tỏ tác giả là người có tầm am hiểu sâu sắc về khoa học, có trình độ chuyên môn và có ý thức trách nhiệm với xã hội.

Bài 2

Bài viết đã sử dụng những phương pháp thuyết minh nào để nêu bật tác hại của thuốc lá

Trả lời

- Tác giả sử dụng nhiều phương pháp thuyết minh trong bài viết để tăng tính chân thực và thuyết phục:
 - + Phương pháp so sánh đối chiếu: so sánh tác hại khôn lường của việc hút thuốc với uống rượu (Hẳn rằng người hút thuốc... người uống rượu)
 - + Phương pháp phân tích, giải thích: Phân tích các chất độc hại có trong thuốc lá ảnh hưởng tới sức khỏe con người (trong khói thuốc có... sút kém)
 - + Phương pháp nêu ví dụ, số liệu: ngày nay đi các nước phát triển... người vi phạm.

Bài 3

Đọc văn bản thuyết minh (trang 129 SGK Ngữ văn 8 tập 1) và trả lời câu hỏi: Thuyết minh đòi hỏi những kiến thức như thế nào? Văn bản này đã sử dụng những phương pháp thuyết minh nào?

Trả lời

Văn bản thuyết minh Ngã ba Đồng Lộc

- Kiến thức:
 - + Vị trí địa lý của Ngã ba Đồng Lộc
 - + Về tập thể 10 cô gái thanh niên xung phong làm nhiệm vụ san lấp hố bom, đào hầm, đảm bảo an toàn giao thông

- + Cô gái La Thị Tám đầy nhiệt tình cách mạng, dũng cảm và mưu trí.
- Phương pháp thuyết minh
 - + Liệt kê: kể tên việc làm của 10 cô gái thanh niên xung phong.
 - + Phương pháp nêu ví dụ: "ba lần bị bom nổ vui lập... giao thông thông suốt"
 - + Phương pháp dùng số liệu: "Ngày 24/7/ 1968... hơi thở cuối cùng"

Bài 4

Hãy cho biết cách phân loại sau đây của bạn lớp trưởng đối với những bạn học yếu trong lớp có hợp lí không Xem thêm tại:...

Trả lời

Sự phân loại của lớp trưởng là hợp lý vì chỉ có 3 nguyên nhân dẫn tới việc học yếu trong lớp:

- Có điều kiện học tốt nhưng ham chơi nên học yếu
- Gia đình khó khăn, thường bỏ học, đến lớp chậm nên học yếu.
- Kiến thức yếu, tiếp thu chậm nên học yếu.
- Bạn chót vấn đề bằng việc nêu ra ý tưởng giúp đỡ các bạn học yếu.

Trên đây là nội dung tài liệu hướng dẫn [soan bài ngữ văn 8 tập 1](#) bài phương pháp thuyết minh nằm trong chương trình học môn Ngữ Văn lớp 8 đã được doctailieu.com biên soạn với mục đích giúp các em học sinh tham khảo. Để học tốt hơn, các em nên tự soạn bài theo những kiến thức của bản thân. Chúc các em luôn đạt kết quả cao trong học tập.

Xem thêm các bài soạn khác:

- [Soan bài toán dân số](#)
- [Soan bài đề văn thuyết minh và cách làm bài văn thuyết minh](#)